

SLOVENSKO ČASOPISJE V LETU 1921.

Sestavila dr. M. P.

Na slovenskem ozemlju (v Jugoslaviji, Italiji in R. Avstriji) so izhajali koncem leta 1921. sledeči časniki in časopisi:

I. Politični dnevniki in tedniki

(pri njih so označene stranke, katerih glasilo so; navedeni so tudi nemški listi, glasila nemških manjšin):

- Avtonomist.** Izhaja vsak ponedeljek zjutraj. Ljubljana. 1. l. Ur. Jože Petrič.
- Novi Čas.** Delavski list. Izhaja vsak delavnik. Ljubljana. 1. l. SLS. Ur. Fr. Kremžar.
- Delavec.** Izhaja vsak petek. Ljubljana. 8. l. JSDS. Odg. ur. Ivan Tokan.
- Delo.** Glasilo komunistične stranke Italije. Izhaja vsak petek. Trst. 2. l. Odg. ur. Jos. Tuntar.
- Nova Doba.** Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. Celje. 3. l. JDS. Odg. ur. Vekoslav Spindler.
- Domoljub.** Glasilo Jugoslov. Kmetске Zveze. Izhaja vsako sredo. Ljubljana. 34. l. SLS. Ur. Anton Sušnik.
- Domovina.** Izhaja vsak petek. Ljubljana. 4. l. JDS. Odg. ur. Jože Hojkar.
- Edinost.** Dnevnik. Trst. 46. l. Ur. Štefan Godina.
- Enakost.** Politični list za delavsko ljudstvo. Izhaja vsak četrtek kot priloga Napreja. Ljubljana. 2. l.
- Ljudski Glas.** Izhaja vsako sredo. Ljubljana. 3. l. Tisk. v Kočevju. JSDS. Odg. ur. Andrej Svetek.
- Prekmurski Glasnik.** Izhaja vsako nedeljo. M. Sobota. 2. l. JDS. Odg. ur. Al. Kühar.
- Slov. Gospodar.** Izhaja vsak četrtek. Maribor. 55. l. SLS. Odg. ur. Vlado Pušenjak.
- Jugoslavija.** Izhaja vsak dan. Ljubljana. 4. l. NS. Glavni in odg. ur. Zorko Fakin.
- Jutro.** Dnevnik za gospod., prosveto in politiko. Ljubljana. 2. l. JDS. Odg. ur. Vič. F. Jelenc.
- Kmetijski List.** Glasilo Samostojne kmelijske stranke za Slovenijo. Izhaja vsak četrtek. Ljubljana. 3. l. JDS. Ur. Jakob Kušar.
- Ptujski List.** Polit.-gosp. tednik. Ptuj. 3. l. JDS. Odg. ur. dr. Tone Gosak.
- Naprej.** Glasilo jugoslov. soc.-demokratske stranke. Izhaja vsak dan. Ljubljana. 5. l. JSDS. Odg. ur. France Svetek.
- Slov. Narod.** Izhaja vsak dan. Ljubljana. 54. l. JDS. Glavni ur. Rasto Pustoslemšek.
- Delavske Novice.** Izhaja vsak petek. Ljubljana. Neodvisno delavsko glasilo. Odg. ur. Emil D. Stefanović.
- Novine.** Glasilo prekmurskih Slovencev. Izhaja vsako nedeljo. Črenšovci. 8. l. Tisk v D. Lendavi. SLS. Ur. Jožef Klekl.
- Nova Pravda.** Glasilo Narodno-socialistične stranke. Izhaja vsako soboto. Ljubljana. 2. l. NS. Odg. ur. Vladimir Kravos.
- Radikal.** Gospod., polit. in kult. organ. Izhaja vsako drugo soboto. Kočevje. 1. l. RS. Odg. ur. Vilibald Schubitz. — R. ima tudi nemško izdajo.
- Sedanjost.** Izhaja vsako soboto. Novo mesto. 1. l. SLS. Odg. ur. Fran Radešček.
- Slovenec.** Polit. list za slov. narod. Izhaja vsak dan. Ljubljana. 49. l. SLS. Odg. ur. Mihael Moškerc.
- Koroški Slovenec.** List za polit., gospod. in prosveto. Izhaja vsako sredo. Tisk. na Dunaju. Odg. ur. Jožef Žinkovsky.
- Straža.** Polit. list za slov. ljudstvo. Izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Maribor. 13. l. SLS. Odg. ur. Vlado Pušenjak.
- Goriška Straža.** Izhaja vsak četrtek. Gorica. 4. l. Odg. ur. Roman Cej.
- Murska Straža.** Glasilo obmejnih Slovencev. Izhaja vsako soboto. Radgona. 3. l. SLS. Odg. ur. Roman Bendé.
- Tabor.** Izhaja vsak dan. Maribor. 2. l. JDS. Glavni ur. Radivoj Rehar, odg. ur. Rudolf Ozim.
- Naša Vas.** Glasilo zemljoradničke stranke za Slovenijo. Izhaja vsak četrtek. Celje. 1. l. ZS. Odg. ur. A. Novačan.
- Volksstimme.** Glasilo jugoslov. soc.-dem. stranke za Slov. Izhaja v torek in nedeljo. Maribor. 3. l. JSDS. Odg. ur. Rud. Golouh.
- Cillier Zeitung.** Izhaja v četrtek in nedeljo. Celje. 3. l. Odg. ur. Franz Schauer.
- Gottscheer Zeitung.** Izhaja 1., 10. in 20. vsakega meseca. Kočevje. 2. l.
- Marburger Zeitung.** Izhaja vsak dan. Maribor. JDS. Odg. ur. V. Al. Eigl.

II. Časopisi znanstvene in umetnostne vsebine:

- Čas.** Znanstvena revija Leonove družbe. Dvomesečnik. Ljubljana. 16. l. Ur. dr. Jos. Srebrnič.
- Časopis za slov. jezik, književnost in zgodovino.** Izhaja štirikrat na leto. Ljubljana. 1920. 2. l. Ur. I. Kidrič, R. Nahtigal, Fr. Ramovš.
- Časopis za zgodovino in narodopisje.** Več zvezkov v letu. Maribor. 1920. 16. l. Ur. prof. Fr. Kovačič.
- Dom in svet.** Književnosti in umetnosti. Mesečnik. Ljubljana. 34. l. Ur. dr. Fr. Stelè.
- Drama.** Maribor. 1. l. Ur. Silvester Škerl.
- Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo.** Ljubljana. 1920. 1. l. Ur. dr. Jos. Mantuani.
- Kres.** Družinski list. Mesečnik, Ljubljana. 1. l. Odg. ur. Lojze Slanovec.
- Gledališki list.** Tednik. Ljubljana. 2. sezona. Ur. Milan Pugelj.
- Mladika.** Leposlovni list. Izhaja vsakega 20. v mesecu. Gorica. 2. l. Ur. Fr. Bevk.
- Njiva.** Polit. in kult. revija. Polmesečnik. Ljubljana. 1. l. Ur. Vladimir Knaflič.
- Pevec.** Glasilo Pevske zveze. Izhaja kot mesečnik v dvojnih štev. Ljubljana. 1. l. Odg. ur. dr. Fr. Kimovec.
- Popotnik.** Pedagoški in znanstven list. Izhaja 15. vsakega meseca. Ljubljana. 42. l. Ur. Pavel Flerè.
- Slov. Pravniki.** Izhaja 15. vsakega meseca. Ljubljana. 35. l. Odg. ur. dr. Danilo Majaron.
- Bogoslovni Vestnik.** Izd. Bogoslovna Akademija. Mesečnik. Ljubljana. 2. l. Ur. univ. prof. dr. Franc Ks. Lukman.
- Vrh Razglednika.** Ilustrov. poljudno-znanstv. mesečnik. Prevalje. 1. l. Odg. ur. Alojzij Trček.
- Naši Zapiski.** Mesečnik za polit. in gosp., kult. in soc. življenje. Ljubljana. 13. l. Ur. Stanko Likar.

Zbornik za umetnostno zgodovino. Izh. štirikrat na leto. Ljubljana. 1. l. Ur. dr. Iz. Cankar.

Zbornik znanstvenih razprav. Izdaja prof. koleg jurid. fakultete. Ljubljana. 1. l.

Zdravje. Izd. društvo za čuvanje nar. zdravja. Izhaja enkrat mesečno. Ljubljana. 11. l. Ur. prof. dr. Jovanović-Batuš.

Ljubljanski Zvon. Mesečnik za književnost in prosveto. 41. l. Ur. dr. Joža Glonar.

III. Časopisi cerkvene in nabožne vsebine.

Bogoljub. Cerkv. list za Slovence. Izh. vsak mesec. Ljubljana. 19. l. Ur. Jan. Ev. Kalan.

Cvetje z vrtov sv. Frančiška. Časopis za naše verno ljudstvo, zlasti za ude III. reda sv. Fr. Izh. vsak drugi mesec. Ljubljana. 38. l. Tisk. v Kamniku. Ur. P. Salv. Zobec.

Glasnik najsvetejših Src. Izhaja enkrat na mesec. Maribor. 20. l. Odg. ur. V. Stupan.

Neues Leben. Evang. mesečnik za Jugoslav. Ljubljana. 1. l. Odg. ur. Hermann Brandt.

Lavantinske škofije uradni list. Izhaja mesečno. Maribor. 1921.

Ljubljanski škofijski list. Izhaja mesečno. Ljubljana. 1921. Odg. ur. Jos. Dostal.

Marijin list. Prihaja vsak mesec. Črenšovci. 17. l. Tisk. v D. Lendavi. Ur. Jožef Klekl.

Odmev iz Afrike. Ilustr. mesečnik v prospeh afriških misijonov. Ljubljana. 18. l. Odg. ur. dr. J. Jerše.

Salezijanski Vestnik. Izhaja v dvojnih štev. dvanajstkrat na leto. Ljubljana. 6. l. Odg. ur. dr. Jos. Valjavec.

Vzajemnost. Glasilo jugoslov. svečeništva. Mesečnik. Ljubljana. 9. l. Ur. Matija Škerbec in Anton Čadež.

Zamorček. Ilustr. mesečnik. 9. l. Ur. dr. Jerše

Zbornik. Glasilo zbora svečenicov sv. Pavla. Mesečnik. Gorica. 2. l. Ur. Ivan Rejec.

SLOVENSKO ČASOPISJE V LETU 1921.

Sestavila dr. M. P.

IV. Časopisi za otroke:

- Angelček.** Mesečnik. Ljubljana. 29. 1. Ur. Jožef Volc. Priloga Vrtača.
- Orlič.** Mesečnik. Ljubljana. 2. 1. Tisk. v Kamniku. Ur. P. Bernard Ambrožič. Odg. ur. Ciril Mohor.
- Novi Rod.** List za mladino. Izhaja 1. vsak meseca. Trst. 1. 1. Odg. ur. Janko Samec.
- Sokolič.** List za sokolski naraščaj. Izhaja v mesečnih zvezkih. Ljubljana. 3. 1. Odg. ur. Franc Štrukelj.
- Vrtec.** List s podobami za slov. mladino. Mesečnik. Ljubljana. 51. 1. Ur. Jožef Volc. Odg. ur. Ludovik Tomažič.
- Zvonček.** Mesečnik. Ljubljana. 22. 1. Ur. Engelbert Gangl.

V. Uradni, strokovni, društveni itd. listi.

- Slov. Čebelar.** Glasilo čebelarskega društva. Izhaja 15. vsak meseca. Ljubljana. 24. 1. Ur. M. Humek.
- Moj Dom.** Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slov. Izh. vsak mesec. Ljubljana. 1. 1. Odg. ur. Ivan Pečkovšek.
- Gasilec.** Glasilo Jugoslov. Gasilske Zveze. Izhaja poljubno, najmanj štirikrat na leto. Ljubljana. 25. 1. Ur. Ivan Barle.
- Der Genossenschaftler.** Glasilo splošnega k. društva v Kočevju. Izhaja vsak četrtek. Kočevje. 2. 1. Odg. ur. Robert Ganslmayer.
- Naš Glas.** Glasilo javnih nameščencev. Izhaja vsak četrtek. Ljubljana. 3. 1. Odg. ur. Makso Dachs.
- Poštni Glasnik.** Stan. in strok. glasilo Zveze poštn. organizacij za Slov. Izhaja enkrat na mesec. Ljubljana. 1. 1. Odg. ur. Janko Tavzes.
- Glasnik železniških činovnika.** Mesečnik. Ljubljana. 5. 1. Odg. ur. Leon Dekleva.
- Narodni Gospodar.** Revija za nar. gosp., soc. politiko in narodne stroke. Mesečnik. Ljubljana. 22. 1. Odg. ur. Anton Kralj.
- Gostilničar.** Glasilo Osrednje zveze gostiln. zadrug za Slov. Izhaja 25. vsak meseca. Ljubljana. 8. 1. Odg. ur. Avguštin Zajec.

- Vojni invalid.** Glasilo splošne organ. inval., vdov in sirot. Polmesečnik. Ljubljana. 4. 1. Odg. ur. Srečko Berglez.
- Jadranka.** Glasilo zavednega ženstva. Izhaja 1. vsak meseca. Trst. Odg. ur. Marica Štepančičeva.
- Kmetovalec.** Ilustr. gosp. list. Uradno glasilo Slov. kmetijske družbe. Izhaja 15. in zadnji dan v mesecu. Ljubljana. 38. 1. Ur. Rado Lah.
- Konzument.** Mesečno glasilo konzumnega društva za Slov. Ljubljana. 1. 1. Tisk. v Mariboru. Odg. ur. Filip Uratnik.
- Službeni list obratn. ravnateljstva južne železnice.** Izhaja po potrebi. Ljubljana. 3. 1. Odg. ur. Oskar Szillich.
- Službeni list poštn. in brzojavn. ravn. za slov. ozemlje.** Izh. po potrebi. Ljubljana. 3. 1.
- Trgovski list.** Časopis za trgovino, obrt, industrijo ter nar. in pol. gospod. sploh. Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. Ljubljana. 4. 1. Glavni ur. Peter Kastelic, odg. ur. Franjo Zebal.
- Uradni list pokrajinske uprave za Slovenijo.** Izhaja po potrebi. Ljubljana. 3. 1.
- Lovec.** List za lov in ribarstvo. Glasilo slov. lovskega društva. Mesečnik. Ljubljana. 8. 1. Odg. ur. dr. Janko Lokar.
- Mladost.** Mesečnik. Ljubljana. 14. 1. Ur. Jernej Hafner.
- Naša Moč.** Strokovni glasnik. Izhaja dvakrat na mesec. Ljubljana. 15. 1. Odg. ur. Srečko Žumer.
- Najemnik.** Glasilo društva stanovanjskih najemnikov za Slov. Ljubljana. 1. 1. Odg. ur. Viktor Starè.
- Jugoslov. Obrtnik.** Glasilo Jugoslov. obrtne zveze. Mesečnik. Ljubljana. 3. 1. Odg. ur. Ivan Ogrin.
- Odvetniška Pisarna.** Glasilo odvetn. in notarskega uradništva v Slov. Mesečnik. Maribor. 1. 1. Odg. ur. Franjo Moškon.
- Tiskarska pisma.** Tiskarski strokovni list. Izh. nedoločno. Ljubljana. Ur. Al. Höfler.
- Prijatelj narave.** Glasilo Gojkovega podjetja. Izhaja v nedoločnih presledkih. Kranj. 10. 1.
- Slov. Sadjar.** Mesečnik. Ljubljana. 8. 1. Ur. M. Humek.

Sport. Ilustr. list. Izhaja vsako soboto. Ljubljana. 2. l. Ur. Stanko Virant.

Učiteljski Tovariš. Glasilo jugoslov. učiteljstva. Izhaja vsak četrtek. Ljubljana. 61. l. Ur. Fran Štrukelj.

Slov. Učitelj. Glasilo jugoslov. kršč. učiteljstva. Mesečnik. Ljubljana. 22. l. Ur. Forč. Lužar.

Upokojenec. Glasilo prvega splošn. društva Jugoslov. upokojencev. Izhaja 1. dan mes. Ljubljana. 1. l. Odg. ur. Rajko Magrl.

Uradnik. Glasilo društva zasebn. uradništva za Slov. Izhaja vsak mesec. Ljubljana. 2. l. Odg. ur. Ignacij Kaiser.

Vesna. Ilustr. kult. in modna revija. Mesečnik. Ljubljana. 1. l. Ur. dr. Ivan Lah in prof. Ivan Vavpotič.

Bančni Vestnik. Strok. in stan. glasilo društva bančn. uradn. Slov. Izhaja mesečno enkrat. 1. l. Gl. in odg. ur. Evgen Lošin.

Gospodarski Vestnik. Glasilo Zveze gosp. zadrug za Slov. Izhaja šestkrat na leto. Ljubljana. 1. l. Odg. ur. Alojzij Slanovec.

Narodnogospodarski Vestnik. Glasilo trg. društva Merkur, Slov. trg. dr. v Celju in slov. trg. in obrtn. dr. v Mariboru. Izhaja mesečno. Ljubljana. 18. l. Odg. ur. Ivan Volk.

Obrtni Vestnik. Strok. list za povzdigo in napredek slov. obrtništva. Izhaja dvakrat na mesec. Ljubljana. 4. l. Odg. ur. Engelbert Franchetti.

Planinski Vestnik. Glasilo slov. plan. društva. Izhaja desetkrat na leto. Ljubljana. 21. l. Ur. dr. Jos. Tominšek.

Sokolski Vestnik župe Ljubljana I. Izhaja vsak drugi mesec. Ljubljana. 7. l. Ur. redakcijski odbor.

Splošni prometni vestnik. Prvo jugoslov. strok. glasilo za gosp., trgovino in obrt. Izhaja vsako drugo soboto. Maribor. 2. l. Gl. in odg. ur. Jožef Simčič.

Vestnik Tehničnega odbora Jugoslov. Sok. Saveza. Priloga Sok. Glasniku.

Železničar. Glasilo strok. društva. železničarjev za Slov. Izhaja vsakega 1. v mesecu. Ljubljana. 13. l. Odg. ur. Franc Marn.

Jugoslov. Železničar. Glasilo Zveze jugoslov. železničarjev v Ljubljani. Izhaja vsakega 1., 10. in 20. v mesecu. Ljubljana. 8. l. Odg. ur. Hrabr. Sever.

Prenhalo pa je tekom leta 1921. 12 listov

in sicer: Delo (Ljubljana) — Grafija (Celje) — Policijski list (Lj.) — Maska (Lj.) — Plamen (Lj.) — Pondeljek (Lj.) — Preporod (Lj.) — Svetokret (Lj.) — Vidovdan (Lj.) — Zora-Luč (Lj.) — Zrnje (Maribor) — Novi Železničar (Lj.).

Ta pregled kaže par znakov, ki so značilni za razvoj časopisja na Slovenskem v najnovejšem času. Zelo visoko število časopisov (odgovarjajoč nesorazmerno velikemu številu strank v Sloveniji) je političnih, ki že po svoji naravi prinašajo le malo stvari trajne vrednosti.¹ Več ko polovica navedenih listov je (kakor je razvidno iz letnic) nastala po letu 1918., iz česar je razviden tozadevni veliki pomen ustvarjenja lastne države. Število listov, ki so prenehali tekom leta 1921. (a tudi l. 1919. in 1920.), pa obenem dokaže, da je pravzaprav še vedno čas tipanja in iskanja novih smeri, in pričakovali je, da se tudi sedanji listi vsi ne bodo mogli vzdržati. Najbolj razveseljivo pa je dejstvo, da nam je ravno konec leta 1921. (in tudi začetek l. 1922.) prinesel par novih revij, ki obetajo res obogatiti naše kulturno življenje. — Pripomniti moram še, da seznam, kar se tiče slov. časopisov izven Jugoslavije, ni popolnoma brez vrzeli, ker mi one publikacije niso bile vse na razpolago.

¹ Celo strokovni listi so deljeni po političnih strankah, kar je do neke mere gotovo abnormalen pojav, zato tudi strankarske pripadnosti pri teh nisem označila.

O zdravstvenih nalogah socialnega zavarovanja. Po svojem referatu na zborovanju blagajničnih zdravnikov Slovenije ob priliki III. jugosl. lekarskega skupa v Ljubljani za delavstvo priredil dr. Demeter Bleiweis-Trsteniški. Ljubljana, 1921. Založila Bolniška blagajna za Slovenijo.

Navodila o ekonomskem ordiniranju zdravil. Izd. Okr. bolniška blagajna v Ljubljani, 1922.

+ Dr. K. Štrekelj: **Historična slovnica slovenskega jezika**. Snop. 1. Izdalo s podporo Jugosl. akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu Zgodovinsko društvo v Mariboru. Tisk Družbe sv. Mohorja v Prevaljah, 1922.

Dr. Jos. Tičar: **Boj nalezljivim boleznim**. Opisi važnih kužnih bolezni z navodili za nego bolnikov. Zal. Tiskovna zadruga. Ljubljana, 1922. Cena 10 Din.

Francè Goršič: **Socialna zaščita dece in mladine**. Zbirka polit., gospod. in socialnih spisov, IX. Založila Tisk. zadruga. Ljubljana. Cena 10 Din.

Dr. Mat. Ambrožič: **Materinska pomoč zdravemu in bolnemu dojenčku**. Knjižnica zdravstvenega odseka za Slovenijo. Ljubljana, 1921.

Pedagoški zbornik, XIX. zv. Uredil dr. K. Ozvald. Izd. Slov. šolska matica v Ljubljani, 1921. (Razprave: dr. S. Dolar: Prirodoslovna izobrazba in vzgoja. — R. Zupančič: Vpliv matematike na duševno življenje narodov. — Dr. J. Bezjak: O humanistični izobrazbi. — K. Ozvald: Milje — njegova moč in meje. — Fr. Žgeč: L. N. Tolstoj pa njegova filozofija o življenju.)

Fr. Fink: **Posebno ukoslovje pouka v elementarnem razredu osnovnih šol**. Izdala Slov. šolska matica. Ljubljana, 1921.

Dr. Lj. Pivko in Adolf Schaup: **Telovadba**. Razlaga telovadne teorije in navodilo k vodstvu telesnih vaj po Tyrševem sestavu. I. Stroka: Proste vaje, redovne vaje, hoja in tek, rajalne vaje. 2 zv. V Mariboru, 1921. Izd. in zal. Slov. šolska matica.

Viktor Hugo: **Jadnici**. (Cir.) 1. del. Fantina II. Izd. »Vreme«, Beograd, 1922. Cena 12 Din.

Čiča Ilija Stanojević: **Dorćolska posla**. (Cir.) Šala u 4 čina i 5 slika s pevanjem. Izd. »Vreme«, Beograd, 1922. Cena 12 Din.

Jos. Stritar: **Sódnikovi**. »Povesti in zabavi«, 4. Ljubljana, 1921. Izd. Zveza kulturnih društev. Zal. Tiskovna zadruga. Cena 7 Din.

Slovenska stenografija. Priredil Fr. Novak. Drugi del: Debatno pismo. Druga, predelana izdaja. V Ljubljani, 1922. Zal. Jugoslovanska knjigarna. Natisnila in litografirala Jugoslovanska tiskarna. Cena 16 Din. — Druga izdaja debatnega pisma pomenja proti prvi znaten napredek. Knjiga vpoštevava predvsem tiste izraze, ki se dandanes v našem javnem življenju posebno pogosto rabijo. Tudi v metodičnem oziru se je knjiga bolj prilagodila potrebam šole. Avtor je n. pr. dodal knjigi obširno zbirko nalog, da se dijak ne vežba samo na podlagi krajšav, ki jih vidi v knjigi, ampak si izpopolnjuje tudi svoje teoretično in praktično znanje s samostojno vajo. Posebno opazi bravec z veseljem abecedno urejeno vrsto »brzopisnih okrajšav« in kratko čitanko, ki zaključuje knjigo. — V sistemu samem ni nič bistvenih izprememb.

Z uporabo Novakove stenografije so izšle sedaj v isli zalogi še sledeča dela:

Novak: **Slovenska stenografija**, I. del. Korespondenčno pismo. IV. natis. 15 Din.

Novak: **Zaznamek okrajšav korespondenčnega pisma**. 8 Din.

Robida: **Slovenska stenografična čitanka**. 12 Din.

Robida: **Samoznakí slovenske stenografije**. 3 Din.

Popravek: V sestavku »Slovensko časopisje« v št. 2. D. in Sv. je med revijami pomotoma izostal: **Cerkveni Glasbenik**, mesečnik, glasilo Cecilijanskega društva v Ljubljani. L. XLIV. Odg. urednik St. Premrl.